

5.1 PRETRAŽIVANJE GRAĐE U KATALOGU

Nakon prijelaza u okolinu kataloga ekran se podijeli na dva dijela, koje razdvaja redak, i to:

- prozor za pretraživanje
- prozor za ispis podataka o građi.

Ako iz **okoline pozajmice građe** prijedemo u okolinu kataloga, u razdjelnom retku ispišu se podaci o izabranom članu (upisni broj, prezime i ime), a na desnoj strani informacija o postupku (npr. *Akcija: C*) koji smo izabrali prije prelaska u okolinu kataloga (pozajmica građe van biblioteke ili u čitaonici, rezervacija ili naručivanje). Informacija o postupku promijeni se ako nakon ispisa pogodaka izaberemo drugi postupak.

Ako u okolinu kataloga prijedemo sa **osnovnog nivoa**, razdjelni redak je prazan.

5.1.1 Prozor za pretraživanje

Iznad razdjelnog retka je **prozor za pretraživanje**. U njemu se ispišu tri unaprijed definisana prefiksa za pretraživanje po kojima možemo pretraživati građu, npr. AU= (za pretraživanje prema autoru), TI= (za pretraživanje prema naslovu) i SG= (za pretraživanje prema signaturi). Nakon prelaska u okolinu kataloga komandom *CATALOGUE*, kursor se postavi uz prvi prefiks za pretraživanje, a nakon prijelaza komandom *SIGNATURE*, uz prefiks za pretraživanje SG=¹

Među prefiksima za pretraživanje možemo se pomicati tipkama za pomicanje ili , ili tipkom . Ispisane prefikse možemo izbrisati tipkom i upisati druge.

Spisak svih prefiksa za pretraživanje prema kojima možemo tražiti građu u katalogu, ispišemo tipkom (v. komandu *?FIELDS*). Spisak listamo tipkom za pomicanje(, , , , ,). Određeni prefiks za pretraživanje možemo potražiti pritiskom tipke ili tipki , s time da iza riječi Traži: upišemo prefiks za pretraživanje. Nakon potvrde tipkom kursor se postavi ispred željenog prefiksa u spisku. Ako postupak pretraživanja građe još nismo izvršili, nakon ponovnog pritiska na tipku prefiks za pretraživanje se prenese u prozor za pretraživanje, a spisak u srednjem dijelu ekrana se izbriše.

Ako iz spiska ne želimo izabrati nijedan prefiks za pretraživanje, u prozor za pretraživanje vratimo se tipkom .

¹ Ako prefiks za pretraživanje 'SG=' ne postoji među unaprijed definisanim prefiksima, nakon potvrde komande *SIGNATURE* ovaj se prefiks za pretraživanje u prozoru za pretraživanje uvijek ispiše na posljednjem mjestu.

U prozoru za pretraživanje možemo postaviti svoje prefikse za pretraživanje. Ovi važe tako dugo dok ne napustimo okolinu kataloga. Kad nam naši više nisu potrebni, pritiskom na tipke **[PF1]** **[Enter]** možemo pozvati unaprijed definisane prefikse.

Ako prefikse za pretraživanje koje smo sami postavili pohranimo tipkama **[PF1]** **[KP7]**, ostanu važeći i nakon odjave i ponovne prijave na sistem COBISS.

Građu potražimo tako da iza prefiksa za pretraživanje upišemo pojam za pretraživanje. Kod upisa važe ista pravila kao u segmentu *COBISS/Katalogizacija*. Na taj način možemo bilo koji pojam za pretraživanje skratiti znakom * ili ? (npr. *TI=Zakon o**). Ako kao pojam za pretraživanje upišemo prezime i ime autora u cijelosti, moramo ih odvojiti zarezom (npr. *AU=Cankar, Ivan*).

Možemo upisati jedan ili najviše tri pojma za pretraživanje, za koje za vrijeme pretraživanja važi logička relacija AND.

Sve upisane pojmove za pretraživanje možemo najednom izbrisati tipkom **[PF3]**, a tipkama **[PF4]** **[PF3]** ponovno ih vratimo natrag.

Osim pretraživanja građe prema prefiksima za pretraživanje možemo koristiti i komandni način pretraživanja.

COBISS2/Izposoja
Katalog
DD.MM.LLLL

Select ti=national geographic and la=eng

ISSN 0027-9358 TI=National geographic 26 cm SG=II 10992 PY=1959
LA=eng (angleški) PP=Washington (D.C.) PU=National Geographic Society CO=usa
(Združene države Amerike) FQ=f (mesečno) IF=0 ID=1429509
Summary holdings data: 19911112 SI=50300 (Univerzitetna knjižnica Maribor)
NC=1,1 SG=II 10992 CO=c2 YE=1959- AM=a (nakup) SR=dzs PR=EUR 62,59
1. IN=121000088 Letn. 217 (2010) SG=ČČ 910 II 10992/217,2010
(Dostopno v čitalnici)
št.\1-4<Water our thirsty world>+[1]zvd.<World rivers / Hidden water(p
lakat)>+5-6#
2. IN=120904916 CI=1 Letn. 216 (2009) SG=S II 10992/216,2009
(Dostopno v čitalnici)
št.\1-6
3. IN=120901800 CI=1 Letn. 215 (2009) SG=S II 10992/215,2009
(Dostopno v čitalnici)
št.\,zvd[1]<Southeast...>+2-5+zvd[2]<Artict...>+izg.št.1>
4. IN=120802993 Letn. 214 (2008) SG=S II 10992/214,2008
(Dostopno v čitalnici)

1 zadetek
UKH::TINA

Preglej izvod=

Slika 5.1-1: Komandni način pretraživanja u katalogu

Nakon pritiska na tipku **[KP0]** ili tipku **[Select]**, u prozoru za pretraživanje ispiše se podcrтана riječ 'Select', iza koje upišemo zahtjev za pretraživanje. Možemo pretraživati prema svim prefiksima za građu. Ako pretražujemo prema više prefiksa za pretraživanje istovremeno, između njih moramo postaviti logičke operatore AND, OR, NOT, (W) i (N). Pretraživanje se izvrši nakon pritiska na tipku **[Return]** ili **[Enter]** (v. priručnik *COBISS/Katalogizacija*, str. SELECT-1).

Komandu možemo opozvati tipkom **[Esc]**.

U prozoru za pretraživanje možemo pregledavati i pojmove u indeksima za pretraživanje građe. Ako iza bilo kojeg prefiksa za pretraživanje u prozoru za pretraživanje pritisnemo tipku **[KP7]**, ispiše se spisak pojmova za to polje u cijelosti. Ako iza prefiksa za pretraživanje upišemo pojam za pretraživanje (može biti i skraćen), nakon pritiska na tipku **[KP7]** ispiše se abecedno uređen spisak pojmova od upisanog pojma za pretraživanje naprijed. Broj ispred svakog pojma kazuje koliko se puta pojam pojavljuje u bazi podataka. Po spisku se pomičemo tipkama **[↑]** i **[↓]**. Ako željeni pojam pronađemo, tipkom **[Return]** postavimo ga uz odgovarajući prefiks za pretraživanje. Ako ne želimo izabrati nijedan pojam, tipkom **[Esc]** prekinemo ispis spiska i vratimo se u prozor za pretraživanje.

Prilikom pretraživanja građe u katalogu možemo odrediti i kriterije izbora polja 996/997 u pronađenim zapisima i na taj način ograničiti ispis podataka o stanju fonda (v. komandu *FIND*).

5.1.2 Prozor za ispis podataka o građi

Program izvrši pretraživanje baze podataka:

- ako pritisnemo tipku **[Return]** kad kursor treperi iza posljednjeg prefiksa za pretraživanje, ili
- ako odmah iza upisa bilo kojeg pojma za pretraživanje pritisnemo tipku **[Enter]**.

U komandnom načinu (*Select*) pretraživanje se izvrši nakon pritiska na tipku **[Return]** ili **[Enter]**.

Nakon pretraživanja u retku za poruke ispiše se broj pronađenih bibliografskih zapisa (npr. 12 pogodaka), a u srednjem dijelu ekrana (ispod razdjelne crte) spisak sa podacima o građi koja odgovara danom zahtjevu za pretraživanje. Ako je spisak dulji od jedne ekranske strane, možemo ga prelistavati tipkama za pomicanje (**[KP5]**, **[Next Screen]**, **[KP8]**, **[Prev Screen]**).

Ako je rezultat pretraživanja u lokalnoj bazi podataka više zapisa, najprije se ispiše zapis sa najvišim identifikacijskim brojem (COBISS.XX-ID) i pripadajući podaci o fondu. Zatim se ispisuju i preostali zapisi iz lokalne baze podataka, razvrstani u opadajućem nizu, po identifikacijskom broju zapisa i pripadajućim podacima o fondu. Dakle, najprije se ispisuju najnoviji zapisi. Za pojedini bibliografski zapis podaci o fondu razvrstani su u odnosu na dostupnost u pozajmici. Najpre se ispisuju primjerci koji za korisnika imaju najugodniji status. U bibliotekama sa odjeljenjima, prilikom pretraživanja po svim odjeljenjima podaci o fondu za pojedini bibliografski zapis razvrstavaju se u odnosu na dostupnost u pozajmici i po rastućim brojevima odjeljenja: najprije se ispisuju primjerci iz odjeljenja, npr. 01, koji su slobodni za pozajmicu van biblioteke i za koje važi bezuslovna pozajmica, zatim primjerci iz odjeljenja 02 koji su slobodni za pozajmicu van biblioteke i za koje važi bezuslovna pozajmica itd.

Kod **monografskih publikacija** ispišu se slijedeći bibliografski podaci: avtor, naslov, jezik publikacije, leto izida, kraj založbe, UDK in COBISS.SI-ID. Nato se za vsak izvod izpiše še inventarna številka, status, signatura, fizična oblika izvoda (iz 996/997go) in obseg enote (iz 996/997i).

Kod **serijskih publikacija** ispišu se slijedeći bibliografski podaci: ISSN, naslov, jezik publikacije, godina izdavanja, mjesto izdavanja, izdavač, država izdavača, učestalost izlaženja, faktor utjecaja, COBISS-ID. Slijedi ispis zbirnih podataka o stanju fonda (iz polja 998). Potom se za svako godište ispišu detaljniji podaci o stanju fonda iz polja 997: inventarni broj, broj primjeraka/oznaka primjerka, podaci o numerisanju (potpolja #l, #j, #m), godina (potpolje #k), signatura i status.

Kod slobodnih primjeraka, kao status ispiše se slobodno, a istovremeno se ispiše i informacija o dostupnosti za pozajmicu te vrijeme pozajmice (npr. slobodno – van biblioteke, vrijeme pozajmice: 1 mjesec). Kao vrijeme pozajmice ispiše se:

- vrijeme pozajmice iz potpolja 996/997u – ograničenje dostupnosti, ako je određeno za primjerak
- vrijeme pozajmice iz potpolja 996/997p – stepen dostupnosti, ako je za primjerak određen stepen dostupnosti 1, 2 ili 3
- vrijeme pozajmice iz tabele vremenskih parametara u odnosu na vrstu građe

Ako je primjerak pozajmljen, ispiše se informacija, kome je pozajmljen i rok vraćanja (npr. pozajmljeno – van biblioteke, rok vraćanja: <datum vraćanja>). U bibliotekama sa odjeljenjima, u slučaju međuodjeljnog pozajmljenog primjerka, prije ispisa statusa pozajmice ispiše se informacija o usluženom odjeljenju.

Na slijedeću stranu spiska pomičemo se tipkom **KP5** ili **Next Screen**, a na prethodnu stranu tipkom **KP8** ili **Prev Screen**. U prozor za pretraživanje vratimo se pritiskom na tipku **Esc**.

Ako u bazi podataka ne postoji nijedan primjerak građe koji odgovara danom zahtjevu za pretraživanje, u retku za poruke ispiše se poruka 'Bez pogodaka', srednji dio ekrana ostane prazan, a kursor se postavi u prozor za pretraživanje uz prvi prefiks za pretraživanje. Ako pretraživanje želimo ponoviti, izbrišemo prethodni zahtjev za pretraživanje i upišemo novi.

Tipkom **Esc** vratimo se iz okoline kataloga na osnovni nivo ili u okolinu pozajmice građe.

Istovremeno sa ispisom podataka o građi u komandnom retku ispiše se tekst za izbor postupka.

- Ako smo prešli iz **okoline pozajmice građe** kod izabranog člana u okolinu kataloga, ispisani tekst u komandnom retku ovisno od postupka koji smo izabrali prije prelaska, glasi:
 - Pozajmljivanje primjerak= (ako smo izabrali pozajmicu van biblioteke ili ako nismo izabrali nijedan postupak)
 - Čitaonica primjerak= (ako smo izabrali pozajmicu u čitaonici)

- Narudžba primjerak= (ako smo izabrali naručivanje građe)
- Rezervacija primjerak= (ako smo izabrali rezervaciju građe)
- Rezervacija v čitalnici za izvod= (če smo izbrali rezervacije gradiva za uporabo v čitalnici).

Ako iza teksta u komandnom retku upišemo redni broj primjerka, ovaj se evidentira kod člana s obzirom na izabrani postupak. Postupak evidentiranja jednog ili više primjeraka građe izborom iz kataloga opisan je u poglavlju 5.3.

- Ako smo u okolinu kataloga prešli sa **osnovnog nivoa**, u komandnom retku ispiše se tekst `Provjeri publikaciju=`. Upisom rednog broja, koji se u spisku pronađenih bibliografskih zapisa ispiše ispred inventarnog broja pojedinog primjerka, možemo ispisati podatke o stanju bilo kojeg primjerka u spisku.